

EVA WUYTS

Het Virtueel Museum van de Vrije Universiteit Brussel opent binnenkort een derde verdieping. De architecten van dienst zijn jongeren uit Vlaamse en Brusselse scholen die samen bouwen aan dit ingenieuze multimediatoproject. Wie de nieuwbouw wil bezichtigen zal naar hun webstek moeten surfen want – zoals de naam het al zegt – bestaat dit wetenschapsmuseum uitsluitend uit bits en bytes.

Het Virtueel Museum is een initiatief van de Cel WetenschapsCommunicatie van de Vrije Universiteit Brussel. De eerste steenlegging vond plaats naar aanleiding van de activiteiten rond Brussel 2000. Ondertussen is dit project al aan zijn derde editie toe.

De bedoeling ervan is om jongeren op een leuke manier te laten kennismaken met wetenschap en technologie en hen vertrouwd te maken met multimediatoeepassingen en het internet als communicatie- en informatiekanaal. Met een website die door de afwisseling van tekst, geluid, video en animatie oogt als een spannend computer-game, kan dit echter geen probleem zijn. Nochtans draait dit 'computerspel' niet rond snelle wagens of bandieten die moeten afgeknald worden.

Wat centraal staat is een magische ontdekkingsstocht door de wonderde wereld der wetenschappen. En dat avontuur start buiten, onder een stralende zon, op een grasveldje voor het Virtueel Museum. Want dit museum mag dan wel virtueel zijn, de makers hebben toch hun best gedaan om het er zo reëel mogelijk uit te laten zien. Alleen jammer dat ze er voor kozen om een grauwe, betonnen mastodont neer te poten. Gelukkig maakt de museumcollectie en -presentatie veel goed.

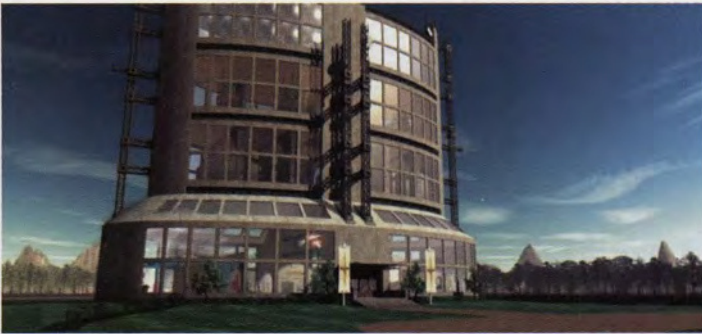
De toegang tot het museum is uiteraard gratis en wie er wil binnengaan doet dit gewoon door te klikken op de plaats in het

beeld waar men naartoe wil. Het loont trouwens de moeite om in alle hoeken en kantjes te speuren. Want zelfs een bezoekje aan de toiletten – ja ook daar is aan gedacht – is een aanrader. Wie aanklopt bij de vrouwen krijgt "bezet" te horen, en wie bij hoge nood dan maar het herentoilet opzoekt komt voor een onaangename verassing te staan. Het zijn zulke grappige details die van deze site écht een belevenis maken.

De geluiden op de achtergrond zijn ook een leuke aardigheid. Maar omdat het om korte fragmenten gaat die in een *loop* zitten, gaan ze al snel op de zenuwen werken. Tenzij u helemaal rustig wordt van het kabbelende beekje dat op de tweede verdieping te horen is, kan u dus maar beter tijdig het geluid af zetten.

Wie niets wil missen of voor het eerst een bezoek brengt aan deze webstek, passeert best even langs de infobalie. Behalve een folderstand die onder andere links naar nevenprojecten herbergt, treft u daar ook Sabine aan. Deze vriendelijke receptioniste beantwoordt uw meest prangende vragen. En als ze het antwoord schuldig blijft, kan u

altijd nog een boodschap achterlaten die per mail door het bevoegde personeel zal beantwoord worden. Een inventieve oplossing voor het klassieke contactadres dus.

Wizzkids

En dan is het tijd om op ontdekkingsstocht gaan. Rechts in de centrale museumhal kan u al een fototentoonstelling bezoeken. Het is een soort *making off* die de bezoeker een blik achter de schermen gunt. Zo kan u er op een gigantisch Tv-scherm foto's en filmpjes bekijken van de deelnemende jongeren. Voor de overigens fraaie resultaten van de verschillende workshops moet u echter op de hoger gelegen tentoonstellingsruimten zijn.

Wanneer deze verdiepingen wil, neemt zoals elk modern mens de lift. Wanneer de liftdeuren openzwaaien, komt men terecht in een kelder met erkers en nissen, in het Atomium of in een waterparadijs met paalwoningen. De kelder die, raar maar waar, op de eerste verdieping gelegen is, bundelt de projecten van jongeren die in het schooljaar 1999-2000 rond het thema 'Kringlopen' gewerkt hebben. Al naar gelang de invalshoek resulteerde dit onder andere in projecten over de mestproblematiek en de geschiedenis van de mode. De eigenlijke presentaties activeer je door op standbeelden te klikken die op een ludieke manier het thema verbeelden.

In de hutten op de tweede verdieping vindt u de projecten die het daaropvolgende schooljaar gecreëerd werden rond het thema 'Beweging'. De gloednieuwe derde verdieping situeert zich dan weer in de bollen van het Atomium en herbergt thema's als 'Mobiliteit in Brussel' en 'Het geluid van de vliegtuigen'. Dit laatste verklaart meteen ook de aanwezigheid van een vliegtuig in die ruimte. Visueel is dus alles mogelijk in een virtueel museum. *The sky is the limit!*

Wie echter vrij door het museum doolt, verliest in de wirwar van kamers al snel het noorden. Voor deze verdwaalde ontdekkingsreizigers is de website uitgerust met verschillende functies die het navigeren sterk vereenvoudigen. De *hotspot*-functie toont je de mogelijke paden die je kan inslaan, met de optie *plan view* tover je een driedimensioneel plan van het museum te voorschijn en daarnaast is het ook mogelijk om uw favoriete plekjes te *bookmarken*.

Al deze technische snufjes maken het gebrek aan menselijk contact echter niet goed. Wat ik hier vooral mis is de aanwezigheid van een virtuele suppoost. Er zijn weliswaar voldoende infoborden en helpvensters die u helpen navigeren door de website, maar er gaat toch niets boven een zaalwachter die de bezoekers te woord staat of hen desnoods zelfs vermanend op de vingers tikt. Het maakt de museumervaring enkel maar overtuigender.

Ook andere museumbezoekers – virtuele of echte – zijn opvallend afwezig in het museum. De *multiplayer-functie* waarbij u interactief kan zijn met andere surfers is nog in ontwikkeling. Dat maakt van het virtuele museumbezoek voorlopig nog een eenzame bedoening. Maar dromen we daar uiteindelijk allemaal niet van: een museum helemaal voor ons alleen?

Het Virtueel Museum heeft zijn stek op www.virtueelmuseum.vub.ac.be.

Ook op de Link-pagina van www.tento.be kan u dit artikel en de bijbehorende links terugvinden.

Vlaamse belforten. Werelderfgoed

Sinds 1999 komen de belforten van Vlaanderen in groep voor op de lijst met 754 uitzonderlijke werelderfgoedsites in 129 landen die beschermd worden door de Werelderfgoedconventie van 1972. Als motivatie stelde de UNESCO dat onze belforten "uitzonderlijke voorbeelden zijn van stedelijke architectuur, aangepast aan de politieke en spirituele noden van hun tijd." In *Vlaamse belforten. Werelderfgoed* brengt Michiel Heirman, verbonden aan de afdeling Monumenten en Landschappen, het boeiende verhaal van deze typisch Vlaamse bouwwerken. Ook al dateert de oudste vrijstaande klokkentoren uit de tiende eeuw en staat hij in het Italiaanse Ravenna, deze campanile is geen belfort. Het belfort is immers een symbool van de middeleeuwse 'gemeente', een stedelijke gemeenschap met grote autonomie tegenover de feodale heer. In de elfde-eeuwse Vlaamse steden groeide het zelfbewustzijn evenredig met de handelsopbrengsten. Met dat geld slaagden de stedelingen erin geschreven voorrechten af te dwingen. Waar deze onschatbare charters bewaren? En de stadsklok? In uitdaginge belforten vond de gemeentelijke identiteit haar bevestiging. Ze zijn de 'gestrekte vinger' van het middeleeuwse stedelijke gezag. Met de Bourgondiërs kwam een toenemend centralisme in bestuur, financiën en rechtspraak. De groei van de gemeentelijke zelfstandigheid was ten einde, zeker toen de Habsburgers het hier voor het zeggen hadden. Denk maar aan keizer Karel die de Gentse stadsklok Klokke Roeland verbeurd liet verklaren... Al deze belangrijke ontwikkelingen komen in het boek tot leven in honderden gravures, hout-sneden, prenten en miniatures. Interessant zijn de niet gerealiseerde bouwplannen die aantonen hoe groot en imposant sommige steden het wel zagen. *Vlaamse belforten* laat ontdekken dat vooral in het hertogdom Brabant bestaande kerktorens als belfort werden gebruikt, zoals in Leuven, Tienen en Zoutleuw. Dergelijke kerkbelforten komen veel minder voor in het graafschap Vlaanderen. Gent en Brugge bezitten profane belforten. Michiel Heirman zoekt een verklaring in het feit dat de Brabantse gemeenten op vrij goede voet stonden met hun hertog, terwijl de verhoudingen in Vlaanderen dikwijls erg gespannen waren. De Vlaamse gemeenten hadden een sterke behoefte zich af te zetten tegen hun heer. Kon dat beter dan door de